

ایران ۴۱ نوع از ۴۲ نوع تالاب شناخته شده جهان را در اقلیم خود دارد؛ چگونه می‌توان از این موهبت طبیعی برای رونق گردشگری استفاده کرد؟

«پرندگان مهاجر» جاذبه گردشگری تالاب‌های ایران

محدود باشد، چون شکار ۱۰۰درصد ممنوع نشده و بعضی افراد با مجوز می‌توانند در حد محدودی شکار داشته باشند. با این حال، محیط‌بان‌های ما اجازه نمی‌دهند این موضوع از حد خودش خارج شود.

درصد بسیاری از مسکن‌های ساخته شده در استان مازندران، به‌عنوان خانه دوم مورد استفاده قرار می‌گیرند. این خانه‌های دوم متعلق به خود مازندرانی‌ها نیستند و افراد از نقاط مختلف ایران می‌آیند؛ به‌ویژه از پایتخت، چون تهران به مازندران نزدیک است.

این افراد وقتی در زمستان به اینجا می‌آیند، معمولاً هر یک هفته یا ۱۰روز یک بار به خانه‌های دوم خود سر می‌زنند. البته الان شرایط به‌گونه‌ای شده که حضور آن‌ها در خانه‌های دوم بیشتر شده و گاهی چهار یا پنج ماه از سال اینجا هستند؛ یعنی دست‌کم سه ماه از سال را در مازندران می‌گذرانند. زمان حضورشان هم مشخص است؛ تعطیلات آخر هفته و ایام تعطیل مثل عید نوروز و تابستان. این موضوع خودش آشکار می‌کند روستاهایی که تالاب دارند، از نظر توسعه‌یافتگی تا چه اندازه نسبت به سایر روستاها جلوتر هستند؛ چون درآمد بسیار بالایی از این تالاب‌ها بدست می‌آید.

برای مثال، یکی از تالاب‌هایی که در روستای مرزبال در بابل قرار دارد، گردشگران زیادی را جذب می‌کند. بعضی‌ها برای تفریح و پرندەنگری می‌روند و پرندگان را تماشا می‌کنند، بعضی‌ها هم برای تفریح وارد یک پارک طبیعی یا یک ژئوپارک می‌شوند. تالاب‌ها در واقع می‌توانند نقش ژئوپارک را هم داشته باشند. گردشگران به این مناطق می‌آیند، با قلاب ماهی‌گیری می‌کنند، یک یا دو ساعت آنجا می‌نشینند و عوارض می‌پردازند. ماهی‌ای را هم که می‌گیرند، متعلق به خودشان است و اشکالی ندارد.

در کنار این موضوع، روستاهایی که تالاب دارند، معمولاً روستاهای آبادی هستند و از وضعیت بسیار مطلوبی به لحاظ توسعه‌یافتگی برخوردارند. زیرساخت‌های کالبدی و فیزیکی آن‌ها نسبت به روستاهایی که تالاب ندارند، بسیار آبادتر است. بنابراین، تالاب‌ها به لحاظ سهم درآمدی بسیار ارزشمند هستند و امروزه معمولاً دهیاری‌ها مدیریت این ظرفیت‌ها را بر عهده دارند. ضمن اینکه برای بسیاری از جوانان نیز شغل ایجاد کرده‌اند. بعضی‌ها در این مناطق صنایع دستی می‌فروشند، بعضی‌ها غذای سنتی عرضه می‌کنند و بعضی‌ها آش محلی می‌پزند.

این‌ها مشاغل مختلفی هستند که حتی زنان روستایی را هم فعال کرده‌اند. در مناطقی که تالاب‌های خوبی دارند یا در کنار ساحل قرار گرفته‌اند، زنان و مردان روستایی از این ظرفیت‌ها برای ایجاد درآمد استفاده می‌کنند.

■ **آیا حضور گردشگران در تالاب‌ها و زیستگاه پرندگان می‌تواند تهدیدی برای پرندگان باشد؟**

خوشبختانه هیچ گردشگری در این زمینه مخرب نیست. اگر گردشگر بخواهد خرابی به‌بار بیاورد، متأسفانه در همین مسیر مازندران، گلستان و مشهد و در جنگل گلستان این مسئله دیده می‌شود.

اگر زیرساخت‌های گردشگری وجود نداشته باشد، جمع‌آوری زباله صورت نگیرد یا سطل زباله تعبیه نشده باشد، ممکن است گردشگران زباله‌هایی مثل پوست خربزه، هندوانه و مواردی از این دست را در حاشیه جنگل یا جاده‌ها کنند. این موارد وجود دارد. اما اکنون، در چند سال گذشته فضای مجازی و رسانه‌ها آن قدر پررنگ بوده‌اند که فکر می‌کنم همین امسال، ۱۳فروردین در روز طبیعت که خودم بیرون بودم و معمولاً در کنار ساحل حضور داشتم انصافاً سطح فرهنگ عمومی جامعه نسبت به گذشته خیلی بالاتر رفته است.

یعنی اولاًدیگر گردشگررا به آن مفهوم، مخرب‌نمی‌بینم و انصافاً هم تالاب‌ها دیگر ارزش و اهمیت بسیار زیادی پیدا کرده‌اند. تالاب‌ها واقعاً زیستگاه حیات وحش هستند و کیفیت محیط زیست ما در این منطقه اصلاً آسیب ندیده است.

از سوی دیگر، تالاب‌ها ارزش اقتصادی بسیار بالایی دارند و سبب شکل‌گیری تعاملات اجتماعی بسیار خوبی هم شده‌اند. بنابراین، گردشگر را در این حوزه اصلاً مخرب نمی‌دانم و نقش دهیاری و شورای اسلامی روستا را در این زمینه بسیار پررنگ می‌بینم.

عملاً ما با جنگ اقتصادی مواجه بودیم، در جنگ اقتصادی نیز آن قدر علیه ایران تبلیغات منفی شده که متأسفانه نتوانستیم گردشگر جذب کنیم.

ضمن اینکه خود ما هم دیپلماسی لازم را نداشتیم و نتوانستیم خودمان را به‌خوبی در دنیا معرفی کنیم. ممکن است یک مقاله منتشر کنیم، اما واقعیت این است که مسئولان ما در حوزه گردشگری، یعنی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی باید در این حوزه واقعاً بیش از پیش تلاش کنند و از دانشگاهیان هم کمک بگیرند تا امکان جاذبه‌های گردشگری کشور را به دنیا معرفی کنند؛ به‌ویژه در حوزه‌ای که اکنون درباره آن صحبت می‌کنیم، یعنی اکوتوریسم و پرندەنگری، باید تالاب‌های ایران را معرفی کنیم. برای مثال، ما اکنون در حوزه گردشگری مذهبی فعال هستیم. این موضوع برنامه‌ریزی می‌طلبد و بسیار هم زیبا و ارزشمند است. اربعین و سفر مردم با پای پیاده به کربلا، یک سفر معنوی بسیار ارزشمند است که شکل گرفته است. در این حوزه نیز باید همین تبلیغات و برنامه‌ریزی را برای جذب گردشگر از کشورهای مختلف داشته باشیم. روابط خارجی ما باید بهتر شود و این موانع باید برطرف شود.

■ **اگر پدیده پرندەنگری به شکل اصولی توسعه پیدا کند چه سهمی از درآمدش می‌تواند مستقیماً به روستاییان یا کسب‌کارهای محلی برسد؟**

فقط در استان مازندران بیش از ۳۳۰گونه از پرندگان، چه بومی و چه مهاجر، وارد تالاب‌ها و زیستگاه‌های ما در نوار ساحلی می‌شوند. این پرندگان مسیر ۵ تا ۵هزار کیلومتری را طی می‌کنند و وارد این منطقه می‌شوند. حدود چهار تا پنج ماه میهمان استان‌های مازندران و گیلان هستند و بعد می‌روند به مقصد بعدی خودشان. یعنی چند ماه از سال را در سیبری و در فصل گرم سبری می‌کنند و در این فاصله، حدود چهار تا پنج ماه در شمال کشور حضور دارند. در میان این ۳۳۰گونه پرندە مختلف، گونه‌های نادری هم وجود دارند که یکی از آن‌ها درانی معروفی است که وارد تالاب فریدونکنار می‌شود. در یکی دو سال اخیر این درنا نیمه‌اد و همه را نگران کرده است. پیش‌تر چند تا بودند و بعد، این درنا به‌تنهایی سفر می‌کرد و وارد تالاب فریدونکنار می‌شد. اسم این پرندە را هم در واقع «درنای امید» گذاشته‌اند. سهم گردشگری و این تالاب‌ها در افزایش درآمد روستاییان آن قدر بالاست که واقعاً قابل توجه است. ما تالاب لنگور را در شهر بابل داریم که ۷۰۰هکتار است، زیستگاه پرندگان و محل حضور همان ۳۳۰گونه پرندە است؛ البته اکنون، خدا را شکر، شکار ممنوع است و کسی اجازه شکار ندارد. فقط به‌صورت سنتی شکار داریم یا در یک بازه حدود دوماهه که آن هم باید کاملاً برچیده شود. البته باید

هستند و بخش زیادی از تولید ناخالص ملی‌شان از بخش گردشگری تأمین می‌شود که شامل کشورهایی چون آلمان، فرانسه، آمریکا، چین و یونان می‌شود.

در بعضی‌از سال‌ها، نزدیک به ۶۰درصد درآمد ارزی‌شان حاصل بخش گردشگری بوده است. آن‌ها کار کردند، ما کار نکردیم. من آن‌را کامل دور زدم، دریای مدیترانه را دور زدم و چند جزیره را در دریای مدیترانه دیدم. این جواب خوبی می‌تواند باشد.

■ **با وجود ظرفیت کم‌نظیر ایران در حوزه تالاب‌ها و پرندگان مهاجر، چرا تاکنون نتوانسته‌ایم از این ظرفیت‌ها برای جذب گردشگران خارجی و رونق پرندەنگری به خوبی استفاده کنیم؟**

واقعیت امر این است که ما با چند مسئله مواجه هستیم. با وجود همه این ظرفیت‌ها، یکی از مسائل این است که در این حوزه دیپلماسی لازم را نداشتیم. همان‌طور که می‌گوییم دیپلماسی اقتصادی، دیپلماسی کشاورزی یا دیپلماسی در حوزه سیاست، در حوزه گردشگری هم باید دیپلماسی گردشگری داشته باشیم؛ اما ما به آن مفهوم، دیپلماسی گردشگری نداشتیم. یعنی روابط خارجی‌مان در حوزه گردشگری برای جذب گردشگر به‌درستی شکل نگرفته است.

در واقع فکرش را نمی‌کردم که تصور خیلی از جهانگردان در دنیا این باشد که ایران کلاً کویر است. اروپا کویر ندارد، بیابان ندارد و برای آن‌ها بسیار ارزشمند است که ببینند ایران را ببینند. جازموریان، مسیله قم و دریاچه نمک ما را ببینند، شترسواری را تجربه کنند یا بیابان‌ها، کلوته‌ها، خانه‌ها و نیکاهای ما را در اطراف شه‌داد ببینند. یکی از گرم‌ترین نقاط کره زمین نیز در خود ایران، در گندم‌بریان در حوالی استان کرمان قرار دارد.

پس برای اروپایی که کلاً منطقه خشک ندارد، آن مناطق خشک بسیار ارزشمند هستند. این هم یک سرمایه است که ما می‌توانیم با استفاده از آن، کویرنوردی را رونق بدهیم؛ منتها در حوزه گردشگری و اکوتوریسم با تأکید بر پرندەنگری، وقتی صحبت می‌کنیم، بیشتر پرندگان در تالاب‌ها هستند. متأسفانه ما دیپلماسی لازم را نداشتیم؛ یعنی دنیا ایران را به‌خوبی نمی‌شناسد. نکته‌دوم، تعارض فرهنگی و تعامل نداشتن فرهنگی است که آن هم تا حد زیادی نتوانسته موانعی ایجاد کند.

تبلیغاتی منفی علیه ایران شکل گرفته که ایران کلاً بیابانی است و اگر به ایران برویم، مردم خشن هستند. این تبلیغات غلط بوده است. منتها در حوزه فرهنگی هم اختلافات فرهنگی که در گذشته پررنگ‌تر بوده و امروز واقعاً بسیار کم‌رنگ شده، می‌توانست به‌عنوان یکی از موانع مطرح باشد. متأسفانه در سالیان اخیر، جنگ، نزاع، جنگ اقتصادی و درگیری‌ها هم در ممانعت از جذب گردشگر خارجی بی‌تأثیر نبوده است به‌ویژه در این یک سال گذشته. پیش از آن،

■ **کدام تالاب‌ها در حال حاضر مهم‌ترین زیستگاه‌های پرندگان مهاجر کشور محسوب می‌شوند؟**

در مورد استان‌هایی که تالاب‌های زیادی دارند، استان خوزستان را داریم که هورالعظیم و تالاب شادگان دو تالاب بسیار بزرگ جنوب ایران در آن قرار دارند و بزرگ‌ترین تالاب در استان خوزستان، تالاب شادگان است که ۴۰۰هزار هکتار وسعت دارد و عمق متوسط این تالاب حدود ۵/۲متر است. در استان گیلان، تالاب استیل و انزلی را داریم که تالاب انزلی به‌تنهایی ۲۰هزار هکتار وسعت دارد. در استان مازندران تالاب‌های لیو و پلنگان، ساهون، فریدونکنار و شبه‌جزیره میانکاله وجود دارند که بین‌المللی و بسیار مطرح‌اند. در استان گلستان، تالاب‌های آلاگل، آلمگل و آجی‌گل را داریم. تالاب گیشان را هم در استان سیستان و بلوچستان داریم و شاید کمتر کسی فکر کند که دریاچه هامون و تالاب هامون را نیز داریم.

استان اصفهان تالاب گاوخونی را دارد. سولقان را در چهارمحال و بختیاری و در استان فارس تالاب پریشان را داریم. در کردستان، دریاچه زیبای زربار وجود دارد که همان دریاچه مریوان معروف است.

در آذربایجان‌های غربی و شرقی نیز تالاب‌های متعددی داریم. دریاچه ارومیه که متأسفانه به این وضعیت افتاده اما تا حدی به حالت طبیعی خودش برگشته است. این همه سرمایه و عظمت را در ایران به لحاظ محیط زیستی داریم که همه آن‌ها زیستگاه‌های مناسبی برای پرندگان هستند. در واقع پیرامون شهر بابل در شمال ایران، به‌عنوان «شهر تالابی ایران» در کنوانسیون رامسر ثبت جهانی شد. در جنوب ایران، بندر خمیر را داریم که ثبت جهانی شده است. به‌تازگی نیز اقدام‌هایی صورت گرفته تا شهر گندمان در چهارمحال و بختیاری و بندر کیاشهر در استان گیلان را هم به‌عنوان شهرهای تالابی به شمار بیاوریم. فقط در شهر بابل، تالاب‌هایی وجود دارند که بین‌المللی محسوب نمی‌شوند؛ به‌طوری‌که ۲۰۷ تالاب فقط در شهرستان بابل وجود دارد.

تا حدود یک ماه دیگر، پرندگان سیبری مهاجرت خود را به سمت شمال ایران آغاز می‌کنند. آن‌ها مسیر حدود ۵هزار کیلومتری را طی می‌کنند و انواع و اقسام پرندگان وارد مناطق شمالی ایران می‌شوند.

علاوه بر تالاب‌ها، مزارع کشاورزی و شالیزارهای ما نیز در زمستان، چون حدود ۵ تا ۱۰سانتیمتر زیر آب می‌روند، در واقع نقش تالاب را ایفا می‌کنند. به عبارتی، بخش زیادی از استان‌های گیلان و مازندران به‌طور طبیعی زیستگاه مناسبی برای پرندگان هستند. گردشگری از چنان اهمیتی برخوردار است که امروز برخی از کشورهایی که ما فکرش را نمی‌کنیم، کشورهای مترقی

فاطمه طالبیان شریف | تالاب‌ها در سال‌های اخیر بیش از آنکه صرفاً به‌عنوان زیستگاه‌های طبیعی شناخته‌شوند، به‌یکی از ظرفیت‌های مهم برای توسعه پایدار، رونق گردشگری و ایجاد درآمد در جوامع محلی تبدیل شده‌اند. حضور پرندگان مهاجر، تنوع زیستی و چشم‌اندازهای طبیعی این مناطق می‌تواند فرصت تازه‌ای برای گسترش پرندەنگری و اکوتوریسم ایجاد کند؛ ظرفیتی که در صورت مدیریت صحیح، علاوه بر کمک به حفاظت از زیستگاه‌ها، می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد مشاغل جدید و تقویت اقتصاد روستاهای پیرامون تالاب‌ها باشد.

مازندران درباره ظرفیت‌های تالاب‌های ایران برای توسعه گردشگری طبیعی و پرندەنگری، حضور پرندگان مهاجر، نقش تالاب‌ها در ایجاد اشتغال و درآمد برای جوامع محلی و همچنین ضرورت معرفی و بهره‌گیری اصولی از این ظرفیت‌ها گفت‌وگو کردیم.

■ **تالاب‌های ایران چند نوع هستند و چه نقشی در میزبانی از پرندگان مهاجر دارند؟**

با توجه به اینکه حدود ۸۰درصد از مساحت ایران را مناطق بیابانی و نیمه‌بیابانی با اقلیم گرم و خشک تشکیل می‌دهد، اما وجود رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس به‌عنوان یک موهبت الهی، تنوع اقلیمی قابل توجهی در کشور ایجاد کرده است. به همین دلیل، امروزه مناطقی که مأمن تعداد زیادی از پرندگان مهاجر یا زیستگاه گونه‌های مختلف پرندگان هستند، عمدتاً تالاب‌ها، دریا‌ها و دریاچه‌ها را شامل می‌شوند.

به‌طور کلی، در سطح دنیا ۴۲ نوع تالاب شناخته شده است که از این تعداد، ۴۱نوع در ایران موضوعیت داشته و در کشور ما وجود دارند. در واقع، تنها یک نوع تالاب در ایران وجود ندارد و آن هم تالاب‌های مناطق سردسیری توندراست؛ چراکه ایران فاقد اقلیم توندراست.

در ارتفاعات بسیار بلند، یعنی مناطق بالای ۴هزار متر مانند دماوند، سبلان و سه‌سند، تالاب نداریم. با این حال، در مناطق ساحلی و دریایی کشور تالاب‌ها وجود دارند و در مناطق داخلی و خشکی نیز انواع مختلفی از تالاب‌ها دیده می‌شود. علاوه بر این، تالاب‌های مصنوعی نیز در ایران وجود دارند. سه نوع کلی تالاب داریم: تالاب‌های ساحلی و دریایی، تالاب‌های خشکی و تالاب‌های مصنوعی که هر سه نوع آن در ایران وجود دارند. نکته جالب اینجاست که این تالاب‌ها میزبان جمعیت زیادی از پرندگان مهاجر و گونه‌های مختلف حیات وحش در مفهوم عام هستند؛ از مرغ ماهی‌خوار گرفته تا تمساح در برخی نقاط ایران و از حواصیل گرفته تا اسب آبی و گونه‌های مختلف گیاهی و آبیزی در این تالاب‌ها وجود دارند.

برخی از تالاب‌های ایران در فهرست تالاب‌های بین‌المللی قرار دارند و برخی دیگر هنوز ثبت بین‌المللی نشده‌اند. ایران از منظر محیط طبیعی، منابع طبیعی و پدیده‌های اکوتوریستی جزو پنج کشور نخست دنیا است؛ این موضوع را سازمان بین‌المللی گردشگری نیز اعلام کرده است. سازمان توریسم جهانی اعلام می‌کند از نظر تنوع محیط طبیعی، ایران در میان پنج کشور نخست جهان قرار دارد.

اگر گردشگری را در مفهوم عام در نظر بگیریم و گردشگری فرهنگی، تاریخی، طبیعی و مذهبی را در کنار یکدیگر قرار دهیم، ایران جزو ۱۰کشور برتر دنیاست. بنابراین در حوزه گردشگری طبیعی، ایران در جمع پنج کشور نخست جهان قرار دارد.

در سال ۱۹۷۱ ایران به‌عنوان یک مقصد از سوی سازمان‌های بین‌المللی مطرح شد. در سال ۱۳۵۰ نیز در هتل رامسر، کنوانسیون تنوع حیات به‌عنوان «کنوانسیون بین‌المللی رامسر» که هدفش حفظ زیستگاه‌ها بود.

امروز در دنیا ۲هزار و ۴۱۴تالاب به ثبت رسیده داریم که جزو تالاب‌های بین‌المللی محسوب می‌شوند و در ایران نیز حدود ۳میلیون هکتار یا ۳۰هزار کیلومتر مربع زمین به تالاب‌ها اختصاص یافته است. این تالاب‌ها در واقع رابطه پیچیده‌ای میان جامعه روستایی، بخش کشاورزی، پرندگان، آبزیان و بسیاری از موجودات زنده دیگر ایجاد کرده‌اند. در واقع، یک پیوند ارگانیک شکل گرفته که یک اکوسیستم زیبا را برای ما خلق کرده است، اما ما واقعاً ارزش این ثروت طبیعی را آن‌طور که باید و شاید نمی‌دانیم.

جدول ۹۵۲۳

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	
															۱
															۲
															۳
															۴
															۵
															۶
															۷
															۸
															۹
															۱۰
															۱۱
															۱۲
															۱۳
															۱۴
															۱۵

افقی

۱. معروف‌ترین برنامه‌های رادیویی ویژه کودکان که از رادیو ایران پخش می‌شود- خطای ورزشی ۲. صد متر مریج - رؤسا
- مستمری ۳. باجه - ساکن قطب شمال - سالک ۴. ابزار کار نجار و آشپز - پرچم ایران تا دوره ساسانی- سوره مردم ۵. بیماری گشاد شدن سیاهرگ‌ها- سنگ‌ریزه - میوه آتشین - بله ایتالیایی ۶. مخفف اگر - پیشوندی یونانی معادل ده- عدد نخست - باکتری میله‌ای شکل ۷. شاخه‌ای از مسیحیت که توسط لوتر بنا نهاده شد - شهر انار ۸. ابزار اعدام قرون وسطایی - نان گرد کلفت سنتی ۹. شاخه‌ای از ورزش شنا - محقق و نویسنده آلمانی «منطق ادبیات» ۱۰. وزن کردن - صف و قطار - حرف ۱۱الفبای انگلیسی - پسوند شباهت ۱۱. سودای ناله - بستنی چوبی - بنیان - کهن ۱۲. حیوان درنده جنگلی - شاخه‌ای از رشته‌های فنی و مهندسی - پیامبری در شکم ماهی ۱۳. دریغ و حسرت - میوه مربایی و شربتبی

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

- همسر زن ۱۴. کندذهن - پرشش - سمت و جهت ۱۵. ساز شاکي - این کشور طبق پیش‌بینی رئیس‌جمهورش تا سال ۲۰۵۰ تبدیل به ابرقدرت اول جهان خواهد شد
- ۱۵. آلت و ابزار - اقامتگاه موقتی همراه با خوراک

۹۱	۵	۶	۳	۴	۰	۴	۲	۲	۲	۳	۳	۵	۶		
۸۱	۵	۱	۶	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵		
۷۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۶۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۵۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۴۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۳۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۲۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۱۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۰۱	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۹۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۸۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۷۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۶۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۵۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۴۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۳۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۲۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۱۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		
۰۰	۳	۱	۳	۴	۲	۳	۴	۱	۳	۴	۶	۵	۶		